

Eduard Ševarnadze. Zdroj:
Wikimedia Commons

Zemřel Eduard Ševarnadze

Druhý prezident nezávislé Gruzie a bývalý ministr zahraničí SSSR Eduard Ševarnadze zemřel dne 7. července ve věku 86 let. Vládl mezi lety 1992, kdy nahradil Zviada Gamsachurdiu, a 2003, kdy byl sesazen během tzv. Růžové revoluce. Ševarnadzeho odkaz zůstane rozporuplný. Na jednu stranu mu bývá přičítán podíl na vcelku poklidném a nenásilném pádu komunistického režimu a stabilizace Gruzie po občanské válce na začátku devadesátých let, na stranu druhou to bylo právě za jeho vlády, kdy korupce pevně zakořenila ve všech sférách státní správy, bujela kriminalita a životní úroveň většiny Gruzínců upadala.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27453>

(EN) <http://www.rferl.org/content/former-georgian-president-shevardnadze-dies/25447829.html>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/georgia-shevardnadze-archive/25448051.html>

Gigi Ugulava zadržen na letišti

Bývalý tbiliský starosta Gigi Ugulava, obviněný ze zpronevěry, byl 3. července zadržen na letišti v Tbilisi. Měl v plánu odcestovat do Kyjeva a Kišiněva. Ačkoli od svého obvinění vycestoval mimo Gruzii již několikrát a zatím se vždy vrátil, gruzínský státní zástupce tentokrát pojal podezření, že se Ugulava útekem do zahraničí rozhodl vyhnout trestu. Ugulava se obvinění brání a tvrdí, že je politicky motivovaný.

(EN) <http://www.rferl.org/content/ugulava-arrest-bail-charges-airport/25443860.html>

Saakašvili má jít do vazby

Tbiliský soud rozhodl, že bývalý gruzínský prezident Michail Saakašvili má být vzat do vazby. Zatím se tak ale nestalo, neboť se Saakašvili momentálně zdržuje v zahraničí, převážně na Ukrajině. Někdejší vůdce tzv. Růžové revoluce je obviněn hned z několika trestných činů, kterých se měl dopustit například při potlačování protivládních demonstrací v listopadu 2007 nebo při násilném obsazení televizní stanice Imedi. Saakašvili se brání, že obvinění proti němu vznesená jsou motivována politicky a souvisejí s jeho aktivitami na Ukrajině. Tam momentálně působí jako neoficiální poradce představitelů kyjevské vlády.

Nevládní organizace vydaly prohlášení, v němž vyjádřily znepokojení nad vysokým počtem bývalých vysokých veřejných činitelů obviněných z trestných činů a vyzvaly k nezávislému a nepodjatému vyšetření dřívějších zločinů způsobem, který neponese znaky politické odvety.

(EN) <http://www.rferl.org/content/gorgian-court-orders-pre-trial-detention-of-saakashvili/25478351.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/ashton-garibashvili--saakashvili-charges-probe-investigations-prosecutor-georgia/25476518.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/saakashvili-continues-despite-charges/25475911.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/state-department--saakashvili-questioning-investigations-prosecutor-georgia/25474887.html>

Vyjádření nevládních organizací k Saakašviliho obvinění:

(EN) <http://transparency.ge/en/post/general-announcement/statement-on-charges-against-former-president-saakashvili>

Rozsáhlé změny ve vládě

Gruzínská vláda doznala v červenci značných proměn. Nové ministry dostalo celkem sedm rezortů – ministerstvo zemědělství, životního prostředí, kultury, gruzínské diaspory, vnitřně přesídlených osob, infrastruktury a vězeňství. Tyto změny předseda vlády Irakli Garibašvili zdůvodnil potřebou reagovat na nové výzvy, které přináší nedávno podepsaná Asociační dohoda s EU. Vzhledem k tomu, že se změna týkala třetiny ministerstev, musel Garibašvili požádat parlament znovu o důvěru. Tu po poměrně bouřlivých debatách 26. července získal.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27523>

Další rusko-gruzínská schůzka v Praze

Devátého července se v Praze konala schůzka zvláštního vyslance gruzínské vlády pro vztahy s Ruskem Zuraba Abašidzeho s náměstkem ministra zahraničních věcí Ruské federace Grigorijem Karasinem. Jednalo se již o jejich sedmou schůzku v rámci „neformálního dialogu“ zahájeného v prosinci 2012. Hlavním tématem této schůzky bylo společné zhodnocení možných následků vstupu Gruzie do zóny volného obchodu EU pro vzájemné vztahy Gruzie a Ruska. Zatímco Karasin po schůzce prohlásil, že vstup Gruzie do DCFTA bude rozhodně mít na vzájemné obchodní vztahy vliv, Abašidze naopak žádné vážné změny neočekává. Objem obchodu mezi Ruskem a Gruzíí se v prvních pěti měsících roku 2014 zvýšil v porovnání se stejným obdobím předchozího roku o 35,5%, přičemž největší vliv na tento nárůst mělo téměř 3 a půl násobné zvýšení gruzínského exportu do Ruska.

Na pražské schůzce rovněž diskutovali o možném obnovení přímého pravidelného leteckého spojení mezi Moskvou a Tbilisi, které by mělo začít již 15. září.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27468>

Druhé kolo komunálních voleb v Gruzii

Druhé kolo volby tbiliského primátora skončilo drtivým vítězstvím kandidáta Gruzínského snu Davita Narmanii s náskokem 45 procentních bodů nad kandidátem Sjednoceného národního hnutí Nikou Meliou. Podobně dopadlo druhé kolo ve všech volebních obvodech po celé zemi, pokud však kandidát Gruzínského snu nevyhrál již v kole prvním. Gruzínský sen tak zcela ovládl místní zastupitelstva i starostovská křesla. Druhého kola voleb se zúčastnilo 36% oprávněných voličů.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27481>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27485>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27479>

Bitka u arménského kostela v Tbilisi

U jednoho z kostelů arménské církve v Tbilisi se 19. července odehrála bitka, do které se zapojilo zhruba 50 lidí a při níž byl napaden tamní kněz. Ačkoli incident zpočátku pravděpodobně neměl xenofobní podtext, eskaloval do podoby etnicko-náboženské nenávisti. Událost tak zviditelnila poměrně skrytý, nicméně existující problém proti-arménských nálad v gruzínské společnosti.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28855/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-georgia-incident-church-statement-investigation/25464788.html>

Vyjádření nevládních organizací k incidentu v arménském kostele:

(EN) <http://transparency.ge/en/post/general-announcement/statement-non-governmental-organizations-incident-armenian-church>

Křišťálový globus pro Kukuřičný ostrov

49th Karlovy Vary International Film Festival
July 4 – 12, 2014

Křišťálový globus, cenu pro nejlepší film na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech, získal snímek Kukuřičný ostrov gruzínského režiséra Giorgi Ovašviliho. Film se odehrává v konfliktní zóně podél řeky Inguri, která

tvoří hranici mezi územím Abcházie a Gruzie. Tématem gruzínsko-abchazského konfliktu se Ovašvili věnoval i v dřívější tvorbě, například ve filmu Druhý břeh z roku 2009.

(EN) <http://www.rferl.org/content/ovashvili-interview-director-film-prize-karlovy-vary-corn-island-czech/25456866.html>

(CZ) <http://www.novinky.cz/mff-kv-2014/341353-na-vybusne-hranici-mezi-abchazii-a-gruzii-se-odehrava-karlovarsky-soutezni-film-kukuricny-ostrov.html>

(CZ) <http://www.rozhlas.cz/vltava/anonce/zprava/george-ovashvili-kvuli-nataceni-jsme-museli-vybudovat-ostrov-a-zasadit-kukurici--1374234>

V Abcházii budou volby

Dne 24. srpna se v Abcházii uskuteční prezidentské volby, které vyberou nástupce Alexandra Ankvaba, jenž byl na přelomu května a června během převratu sesazen. Jeho pravomoci dočasně převzal předseda parlamentu Valerij Bganba. Volební kampaň se zatím nese v silně nacionalistickém duchu. K volbám nebudou připuštěni ti občané, kteří vlastní gruzínský pas, což je případ více než 22 tisíc obyvatel Galského a Tkvarčelského okresu. Volební místnosti se naopak otevrou pro příslušníky abchazské diaspory v Turecku a Rusku. To však bude mít primárně symbolický význam, neboť tamní elektorát je poměrně malý – odhaduje se na 1500 voličů na severním Kavkaze, 1000 v Moskvě a 2000 v Turecku.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/244661/>

(RU) <http://abkhasia.kavkaz-uzel.ru/articles/246011/>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27488>

Luis Suárez, Zdroj:
Wikimedia Commons

Suárez do Abcházie

Abchazský fotbalový tým FC Nart nabídl útočníkovi Luisi Suárezovi angažmá na dobu, než mu vyprší čtyřměsíční trest za kousnutí protihráče během mistrovství světa. Vzhledem k tomu, že fotbalová asociace FIFA Abcházii neuznává, Suárezův trest se na abchazské týmy nevztahuje.

(CZ) <http://isport.blesk.cz/clanek/live-sport/208663/klub-z-abchazie-nabizi-suarezovi-angazma-po-dobu-trestu-od-fifa.html>

Železnice přes Abcházii

Skupina abchazských poslanců arménského původu vyzvala ke společenské debatě o znovuzprovoznění železnice vedoucí z Arménie přes Gruzii a Abcházii do Ruska. Podle nich by tato železnice přinesla obrovské ekonomické a politické výhody.

Zprovoznění železnice totiž chtějí podmínit uznáním nezávislosti Abcházie.

(RU) <http://www.panarmenian.net/rus/news/180632/>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27493>

Doněcká lidová republika žádá Abcházii o uznání

Samozvaná vláda tzv. Doněcké lidové republiky vyslala oficiální žádost o diplomatické uznání abchazskému parlamentu. Stejnou žádost poslala také vládě a nejvyššímu sovětu Podněsterské moldavské republiky. Již dříve uznala suverenitu Doněcké lidové republiky Jižní Osetie.

(RU) <http://www.interfax.ru/world/384796>

Gruzín vinen ze špionáže

Sedmapadesátiletý občan Gruzie byl v polovině července odsouzen v Jižní Osetii k deseti letům a dvěma měsícům vězení za špionáž a nelegální držení zbraní. Podle jihoosetské KGB měl dodávat gruzínským zpravodajským službám blíže nespecifikované citlivé informace.

(EN) <http://www.rferl.org/content/south-ossetian-authorities-jail-georgian-for-spying/25462029.html>

Arménie vstoupí do Eurasijské unie v říjnu

Arménský předseda vlády Ovik Abramian prohlásil, že by Arménie měla podepsat smlouvu o členství v Ruskem iniciované Eurasijské ekonomické unii (EES) již letos v říjnu. Totéž o podpisu smlouvy Arménií prohlásil již dříve i kazašský ministr zahraničních věcí Erlan Idrisov. Eurasijská ekonomická unie, jejímiž členy jsou kromě Ruska ještě Bělorusko a Kazachstán, by měla začít fungovat od 1. ledna 2015.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-russia-kazakhstan-belarus-eurasian-economic-union/25461445.html>

Eduard Nalbandian.

Zdroj: Wikimedia
Commons

MZV Arménie: Ázerbájdžán zintenzivnil subverzní akce

Arménský ministr zahraničních věcí Eduard Nalbandian si stěžoval ruským, francouzským a americkým mediátorům z tzv. Minské skupiny OBSE, že Ázerbájdžán v poslední době zintenzivňuje militaristickou rétoriku a stále častěji provádí sabotáže a špionáž na území Náhorního Karabachu. Při jedné ze sabotážních akcí byl podle Nalbandiana v nedávné době zabit karabašský teenager, při jiné zase zahynul arménský voják a byl zraněn civilista.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-azerbaijan-border/25466927.html>

Těžké přestřelky v Karabachu

V zóně konfliktu v Náhorním Karabachu bylo 31. července zabito devět ázerbájdžánských vojáků. Předtím rovněž arménská strana ohlásila zabití dvou vojáků karabašské armády. Jde patrně o největší přestřelky od roku 1994, kdy došlo k uzavření příměří.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28888/>

(EN) <http://www.aljazeera.com/news/europe/2014/08/five-killed-clashes-over-nagorny-karabakh-201483212159938.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28833/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28781/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/nagorno-karabakh-tensions-azerbaijan-armenia/25479630.html>

Lejla a Arif Yunusovi zatčeni a obviněni

Lidskoprávní aktivistka a ředitelka Institutu pro mír a demokracii (IPD) byla 30. července zatčena a následně obviněna z celé řady závažných trestných činů, mj.

vlastizrady, padělání dokumentů a nelegálních obchodních aktivit. O několik dní později

Leila Yunus. Zdroj: Amnesty.org

byl zatčen i její manžel, Arif Yunus. Oběma hrozí až doživotí. Leyla Yunus se angažuje mimo jiné v podpoře tzv. people-to-people diplomacie, při čemž spolupracuje s arménskými lidskoprávními aktivisty. Kvůli tomu je rovněž obviněna ze špionáže pro Arménii. Za Yunusovy se ihned postavily mezinárodní lidskoprávní organizace v čele s Amnesty International a Human Rights Watch a požadují jejich okamžité propuštění.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28884/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28885/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/yunus-leyla-azerbajian-prosecutor-rights-espionage/25475148.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/yunus-arif-leyla-azerbajian-prosecutor-rights-espionage-arrested-bagirov/26515004.html>

Náboženská práva v Ázerbájdžánu

Podle zprávy amerického ministra zahraničí Johna Kerryho hodnotící míru náboženské svobody ve světě je tato svoboda v Ázerbájdžánu značně omezena. Ačkoli ústava vylučuje zasahování státu do náboženské svobody ázerbájdžánských občanů, v praxi musí všechny náboženské skupiny podstoupit povinnou registraci. Neregistrovaným skupinám pak hrozí vysoké pokuty. Restrikce se týkají zejména náboženských menšin, tedy věřících, hlásících se k různým sunnitským směrům, ale také Svědků Jehovových nebo příznivců tureckého teologa Saida Nursiho.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28857/>

Blogger odsouzen na pět let

Devatenáctiletý blogger a opoziční aktivista Omar Mamedov byl 4. července bakuským soudem odsouzen na 5 let odnětí svobody. Ve vazbě je od konce ledna letošního roku. Mamedov byl správcem několika facebookových stránek kritických k režimu. Obviněn a odsouzen byl však za držení drog, což je jeden z paragrafů, který ázerbájdžánské úřady používají proti odpůrcům režimu s velkou oblibou, a pro obviněné je takřka nemožné dokázat, že inkriminované drogy nejsou jejich a byly nastrčeny policií při osobní prohlídce.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azeri-blogger-sentence-criticized/25454148.html>

Opoziční aktivista Faradž Karimli zadržen

Předseda mládežnické organizace opoziční strany Musavat Faradž Karimli byl dne 23. července zadržen v Baku. O několik dní dříve zadržela policie také jeho bratra. Oba byli oficiálně obviněni z držení a propagace konzumace drog. Faradž Karimli je administrátorem stranického webu a hraje klíčovou úlohu v online aktivitách Musavatu. Podle oficiálního vyjádření strany Musavat je Karimliho zatčení motivováno čistě politicky s cílem ochromit chod organizace.

(EN) <http://www.rferl.org/content/farac-karimli-detention-musavat-rafiq-charges-azerbajian/25467611.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28812/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28803/>

Kajícimu se bývalému členovi NIDA zkrátili trest

Soud v ázerbájdžánském městě Sumgait zmírnil trest bývalému členovi hnutí NIDA Elseveru Mursallimu z původních pěti let vězení na dva roky. Odsouzen byl za údajné držení nelegálních drog s úmyslem je prodat. Vzhledem k tomu, že Mursalliho obrat

přišel velice náhle, mnozí pochybují o jeho pravých důvodech. Mursalli je již druhým členem hnutí NIDA, který své členství i politické názory ve vězení odvolal a veřejně se přihlásil k podpoře Alijevova režimu. Tím prvním byl Bachtijar Gulijev.

<http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28603/>

Facebook v Ázerbájdžánu

Užívání sociálních sítí a zejména Facebooku má v každé zemi jistá specifika. Nejinak je tomu i v Ázerbájdžánu. Nedávno zveřejněná statistika například říká, že Facebook v Ázerbájdžánu používá aktivně 16% obyvatel, přičemž 49% uživatelů internetu je na Facebooku alespoň jednou týdně. Zhruba dvě třetiny uživatelů jsou muži. Zajímavým zjištěním je také to, že zatímco světový průměr počtu facebookových přátel je 130, pouze 18% Ázerbájdžánců a Ázerbájdžánek na Facebooku má přátel více než sto. Z toho vyplývá, že obyvatelé této země chápou Facebook spíše jako platformu spojující členy rodiny a blízké přátele a preferují selektivnější formu komunikace před sdílením svých myšlenek širokému obecenstvu.

(EN) <http://crrc-caucasus.blogspot.cz/2014/07/facebook-usage-in-azerbaijan.html>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Štěpán Lohr, Martin Hyťha, Kateřina Špácová

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkávat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájímavé. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.